

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu Zastupitelstva Pardubického kraje na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 777)

Vláda na své schůzi dne 2. května 2016 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, a vyslovila s tímto návrhem zákona **nesouhlas**, a to z následujících důvodů:

1. Navrženou změnu v úpravě daňových příjmů rozpočtů obcí považuje vláda za nedostatečně komplexní a nevyváženou. V oblasti státního rozpočtu, resp. veřejných rozpočtů, není možné řešit nebo napravovat změny učiněné v minulém období pouze dílčí úpravou určitého segmentu veřejných rozpočtů bez ohledu na průběžný další vývoj celého systému, a na požadované navýšení daňových příjmů je naopak třeba nahlížet celistvě, ve vztahu ke všem ostatním aktuálně uplatňovaným požadavkům.
2. Vláda uvádí, že v souladu s výše uvedeným zřídilo Ministerstvo financí, které je věcně příslušné k řešení předmětné problematiky, pracovní skupinu za účasti zástupců měst a obcí, na níž jsou pravidelně projednávány zkušenosti měst a obcí se systémem rozpočtového určení daní a jejich podněty a požadavky na změny systému rozpočtového určení daní. Návrhy měst a obcí ve vztahu k systému rozpočtového určení daní se průběžně vyhodnocují s cílem nastavit tento systém komplexně a optimálně jak pro státní rozpočet, tak pro územní rozpočty.
3. Pokud jde o návrhem požadované obnovení 30% podílu obcí na výnosu daně z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných s bydlištěm na území obce, vláda shledává toto opatření pro motivaci obcí na zvýšení příjmů těchto výdělečně činných osob s bydlištěm na území obce jako zcela nevyhovující, a to zejména pro jeho nevyvážené působení ve vztahu k jednotlivým obcím, jehož konečným důsledkem je

nežádoucí prohlubování nerovného postavení jednotlivých obcí, pokud jde o výši příjmů do rozpočtů obcí z tohoto titulu.

Uvedenou nevhodnost znovuzavedení 30% podílu obcí na výnosu daně z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných s bydlištěm na území obce lze blíže dokumentovat takto:

- V případě podílu obcí na 30% výnosu na dani z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti každoročně dochází k tomu, že obcím je počátkem roku převedeno kladné inkaso na této dani (zejména ze záloh placených podnikateli); obce takto získávají 30% výnosu na dani podle trvalého bydliště osoby podávající daňové přiznání. Následně fyzické osoby na základě podaných daňových přiznání požadují vrátit tak velký objem daňových přeplatků, že se inkaso této daně dostává do záporných hodnot, ve kterých se drží i v posledních měsících kalendářního roku. Finanční úřady jsou v důsledku toho nuceny krátit ostatní daňové příjmy obcí (např. z daně z přidané hodnoty, daně z příjmů ze závislé činnosti), aby vykompenzovaly přeplatek obcí na této dani a obce ve výsledku obdržely pouze to, na co mají ze zákona nárok;
- V roce 2014, resp. 2015, tak bylo obcím na předmětném podílu převedeno 2,1 mld. Kč, resp. 2,7 mld. Kč, skutečný nárok obcí však činil pouze 1,3 mld. Kč v každém roce, což znamená 60%, resp. 48% z převedeného objemu. V této souvislosti je třeba zvlášť upozornit na skutečnost, že hlavní město Praha se spolu s Brnem, Ostravou a Plzní na tomto objemu podílely skoro polovinou;
- Kromě uvedeného tento parametr způsobuje každoročně ztrátu cca 4 500 obcím v řádu stovek miliónů korun, neboť např. v roce 2014, resp. 2015 nárok na prostředky z předmětného podílu mělo pouze 1 456, resp. 1 570 obcí z celkových 6 248; cca 4 500 obcí mělo záporné inkaso a z toho 740, resp. 587 obcí nejen že neobdrželo z tohoto podílu žádné prostředky, ale finanční úřady jim ještě musely výnos z daní krátit jako kompenzaci z titulu daňových přeplatků v souvislosti s podanými daňovými přiznáními fyzických osob;
- K předkladatelem uvedenému nerovnému postavení obcí, pokud jde o podíly jednotlivých obcí na výnosu daně z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných, je třeba dále uvést, že pouze 441 obcí (7 %) z 6 248 mělo v každém z posledních 5 let nárok na prostředky z 30% podílu, přičemž skutečný nárok těchto obcí za jeden rok byl cca 1,04 mld. Kč (stanoveno jako medián posledních pěti let). Současně je nutno znovu upozornit na hlavní město Prahu a města Brno a Plzeň, která se na tomto objemu podílela skoro z cca 62 %, zatímco na ostatní obce tedy

zbýval objem pouze cca 0,4 mld. Kč (město Ostrava do této skupiny nepatřilo, neboť v roce 2014 nárok na prostředky nemělo, naopak bylo nutné přistoupit ke kompenzaci daňových příjmů z jiných daní).